

конструктивните сили на българското общество, което става и главната цел на неговата първа обиколка. При пътуването си Апостола в продължение на два и половина месеца посещава редица селища, среща се със свои съратници, а в районите, които добре познава (като родния си град), извършва конкретна подготвителна дейност.

На 24 февруари 1869 г. се завръща във Влашко, което отбелязва края на първата обиколка. Левски е достигнал решението да постави началото на качествено различен политически субект, като изгради неговия фундамент - нов политически пласт - мрежа от частни български революционни комитети, свързани помежду си. Самият той, първотворецът, трябвало да упражнява централната власт на новосъздаващата се нелегална машина, преди да бъде изградена нейната управленска институция (БРЦК в Българско). Започва се интензивна дейност. След малко повече от два месеца Левски тръгва на т.нар. втора обиколка (от 1 май до края на август 1869 г.), когато учредява първите комитети от нов тип на Вътрешната революционна организация. В края на август 1869 г. той заминава за Влашко за по-продължителен период (почти девет месеца), но дали не е минавал за кратко време на десния бряг на Дунав е трудно да се установи. Самият П.Хитов съобщава, както споменах, за честото му отиване "ту в турско, ту във Влашко", както и за създаването на първия трансграничен пункт за съобщения в Турну Мъгуреле, начело с Данаил Хр. Попов, по направление Никопол - Плевен - Ловеч и Карлово.

Заел се с неимоверно трудната задача да изгради стройна централизирана система от комитети в българските земи, Левски навярно е имал нужда от опита на своя бивш войвода. Във връзка с това известна светлина хвърля писмото му до П.Хитов от 13 май 1871 г. "Казал ви бях да не писвате на Ковачева вече нищо" - предупреждава Апостола. Защото от Турну Мъгуреле на два пъти "бележат в него съмнение като предател".<sup>37</sup> Това първо епистолярно свидетелство за съществуващи връзки между Левски и Хитов, освен с прекия си смисъл, косвено доказва поне още две неща: първо, състояли се срещи между двамата или преписка, което е вероятно. Всъщност документът е отговор на писмото на Хитов от 17 април 1871 г.<sup>38</sup> Текстът на извора, който е запазен, представлява поредица от зададени въпроси, на които Левски пунктуално отговаря по-късно. П.Хитов се съгласява, че българите трябва да се готвят "извътре", но се бои страната да не попадне под друг, дори по-як, господар.<sup>39</sup> Излиза, че за почти две години малко неща е разбрал (или точно приел) от стратегията на Левски. Всъщност от принципите: за водещата роля на вътрешния фактор - на ВРО, нейната подготовка и суверено решение.

Взгледите на Хитов издигат на преден план отново външния фактор - чужда помощ, благоприятна международна ситуация, стратегически съюзник, ръководна роля на емиграцията и т.н. Конкретно Хитов смята: първо, да се започне въстание при благоприятна ситуация в Европа; второ, да се предвиди опасността да не би страната ни да попадне под "друг господар" (има предвид Русия); трето, българите не можели да се подготвят, защото са сиромаси. (Богатите не ще дадат пари, докато не видят, че се предприема нещо решително. Например да се вдигне въстанието.) Сами по себе си повечето от тези схващания са верни, но по съвкупност са несъв-